

Állásfoglalás a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet közvetett elektronikus ügyfél-átvilágításra vonatkozó egyes rendelkezéseivel kapcsolatban

A Bank képviselőjében állásfoglalás iránti kérelemmel (**Megkeresés**) fordultak a Magyar Nemzeti Bankhoz (székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 9., telephelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) (**MNB**) a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet (**Rendelet**) közvetett elektronikus ügyfél-átvilágításra vonatkozó egyes rendelkezéseivel kapcsolatban.

I. TÉNYÁLLÁS

A Bank a Megkeresésben előadta, hogy a Rendeletben foglaltak szerinti ún. közvetett ügyfél-átvilágítás bevezetését tervezi, amelynek során a Bank vizsgálja, hogy a Rendeletben foglaltak alapján milyen gyakorlati követelményeknek kell megfelelnie.

II. JOGKÉRDÉS

A Bank annak megerősítését kérte az MNB-től, hogy a Bank megfelel a Rendelet előírásainak, amennyiben a közvetett ügyfél-átvilágítás során a Rendelet 9. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt előírással tekintettel a személyazonosság igazolására használt hatósági igazolvány alkalmasságáról – így különösen a hologram, a kinegram vagy ezekkel megegyező más biztonsági elemek felismerhetőségéről és sérülésmentességéről – a III. pontban kifejtettek szerint győződik meg.

III. A BANK ÁLLÁSPONTJA

A Rendelet 9. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint „[a] közvetett elektronikus ügyfél-átvilágítást végző szolgáltató megbizonyosodik arról, hogy a felhasznált személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány alkalmas a közvetett elektronikus ügyfél-átvilágítás elvégzésére, így (...) az egyes biztonsági elemek – különösen a hologram, a kinegram vagy ezekkel megegyező más biztonsági elemek – felismerhetők és sérülésmentesek”.

Az NFC tárolóelemmel rendelkező személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványok¹ esetében a Bank eltekintene a hatósági igazolvány egyes elemeinek, illetve a biztonsági elemek további vizsgálatától a tárolóelem sikeres beolvasását követően. Az NFC technológia² lehetővé teszi a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványok elemeinek és biztonsági elemeinek

¹ Ld. az ePASS fogalom magyarázatát.

² NFC (Near field communication): egy vezeték nélküli csatlakoztathatósági technológia, amely lehetővé teszi a gyors rövid hatótávolságú kommunikációt elektronikus eszközök között (pl. telefonok és fényképezőgépek).

egyidejű, teljes körű ellenőrzését, így a biztonsági elemek további vizsgálata a Bank véleménye szerint redundáns.

A Bank álláspontja szerint a biztonsági elemek olyan vizuális elemek, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány nehezen váljon hamisíthatóvá.

Az NFC képesség kiterjedt biztonsági funkcióval rendelkezik, a chipből kinyerhető adatok (amelyek vizuálisan is megjelennek a kártyán, beleértve a hologramot is) a személyazonosság igazolására alkalmas igazolványt kibocsátó hatóság által elektronikusan aláírt formában találhatóak meg.

A Bank a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány felismerésére a következő funkciókat használja:

- a hatósági igazolvány mindkét oldalának *vizuális felismerése* egy előre tanított *gépi tanulási algoritmus felhasználásával*;
- az OCR³-rel kinyert MRZ⁴ adatokon *integritás-ellenőrzés* végzése; valamint
- az MRZ-ből nyert adatokkal NFC-n keresztül az NFC képes hatósági igazolvány ePASS⁵ funkciójával kinyert *adatok sértetlenségének és hitelességének ellenőrzése*.

Amennyiben az NFC beolvasás sikeres, tehát az előzőekben felsorolt lépések mindegyike sikeresen végbemegy, a Bank meglátása szerint az ügyfél teljeskörűen azonosítottként minősül, valamint a biztonsági elemek ellenőrzése is egyidejűleg megtörténik. A Bank álláspontja szerint, a fentiekben kifejtett eljárás megfelel a Rendelet 9.§ (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak.

A Bank megjegyezte továbbá, miszerint ezzel a technológiával a Bank az Európai Unió területén is aktív, és így Magyarországon is szolgáltatást nyújtó szolgáltatók által használt technológiánál lényegesen magasabb biztonsági szintet tud elérni. Amennyiben az NFC nyújtotta biztonsági garanciák mellett is szükséges további, kötelező kontroll bevezetése a vizuális biztonsági elemek tekintetében, az lényeges versenyhátrányt jelent az ügyfélélmény szempontjából.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Megkeresésben foglaltak alapján az MNB megértése szerint a Bank közvetett elektronikus ügyfél-átvilágítási folyamat bevezetését tervezi, amelyet a Rendelet 12. § b) pontjában meghatározott módon, azaz elektronikus tárolóelemet tartalmazó, személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványból az ügyfél azonosításra alkalmas, hiteles természetes azonosító adatok kiolvasásával kíván megvalósítani.

Tekintettel arra, hogy a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI törvény 29. § (7) bekezdés a) pontja szerint az elektronikus tárolóelemet is tartalmazó személyi igazolvány tárolóeleme az igazolványon vizuálisan észlelhető adatokat is tartalmazza, az elektronikusan tárolt adatok vonatkozásában a vizuálisan észlelhető adatok többlet információt nem hordoznak.

³ OCR (Optical Character Recognition): optikai karakterfelismerés vagy optikai karakterolvasó, a gépett, kézzel írt vagy nyomtatott szövegek gépi kódolású, mechanikus vagy elektronikus átalakítása, akár beolvasott dokumentumból, akár egy dokumentum fotójából.

⁴ MRZ (machine readable zone): egy speciális kód sor, mely szerepel minden útlevélen és a személyi igazolványok nagy részén.

⁵ Elektronikus tárolóelemet tartalmazó, személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány.

Az elektronikus tárolóelemből kiolvasott adatok megfelelőségének, változatlanságának, hitelességének, kiállítójának ellenőrzésén felül az okmányok vizuális ellenőrzése tovább növelheti ugyan a biztonságot, de az MNB véleménye szerint az okmány eredetisége a Bank által alkalmazni kívánt elektronikus eljárással nagyobb biztonsággal ellenőrizhető, mint a biztonsági elemek megfelelőségének vizuális ellenőrzésével.

Az MNB álláspontja szerint **a biztonsági elemek közé sorolható a tárolóelemből kiolvasható – egyébként vizuálisan is látható – adatok kiállító hatóság általi elektronikus hitelesítése is, így ezek ellenőrzése az MNB véleménye szerint megfelelhet a Rendelet 9. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltak szerinti „vagy ezekkel megegyező más biztonsági elemek” feltételnek is.**

Fentiek mellett azonban az is szükséges, hogy a folyamat részeként a Bank teljeskörűen eleget tegyen a Rendelet 14. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltaknak.

A hivatkozott rendelkezések értelmében ugyanis „[a] szolgáltató a 12. § b) pontja szerint végzi a közvetett elektronikus ügyfél-átvilágítást, ha

a) az ügyfél által bemutatott, elektronikus tárolóelemet tartalmazó, személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványból a szolgáltató az ügyfél személyes azonosításra alkalmas, hiteles természetes személyazonosító adatait és a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványt kiállító hatóság által az ügyfélről készített fényképfelvételt az auditált hírközlő eszköz útján elektronikus úton kiolvassa és összeveti az ügyfél által megadott, illetve az azonosítás során felvett adatokkal és készített fényképfelvétellel, és

b) az adatok és fényképfelvételek auditált hírközlő eszközzel történő összehasonlítása során **kétséget kizáróan megállapítható, hogy a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványban szereplő személy azonos az auditált hírközlő eszközzel az átvilágítás során készített fényképfelvételen szereplő személlyel, valamint hogy a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványt arra hatáskörrel rendelkező hatóság állította ki, és az elektronikusan tárolt és kiolvasott adatok változatlanok és hitelesek”.**

2021. április 19.